

Onze Vogels

59e jaargang no.9, september 1998

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

osel

De

De Nepalduif

Latijn: *Columba pulchricollis*

Duits: *Himalaya taube*

Engels: *Ashy Wood Pigeon*

Frans: *Pigeon cendré*

Systematiek

De nepalduif behoort tot het geslacht *Columba* waartoe 51 soorten behoren. Tot de naaste verwanten worden de volgende soorten gerekend:

Columba elphinstonii - Nilgiriduij

Columba torringtoni - Ceylonduif

Beschrijving

Iets kleiner dan een postduif. De kop is blauwgrijs met een lichtere keel. De brede nekband is in rust bufkleurig, deze bestaat echter uit zwarte veertjes met een bufkleurige punt, dit geeft een gevlekt patroon als de nek wordt gestrekt. Het overige deel van de hals en de rug zijn blauwgrijs met een groen-purperen glans. De borst is licht grijs en loopt naar de buik toe over naar licht bufkleurig, de onderstaartdekveren zijn crèmewit. De slagpennen zijn bijna zwart evenals de staart. De snavel is aan de basis

wijnrood, de punt is grijsgroen, de iris is licht grijs evenals de oog huid. De poten zijn donkerrood met hoornkleurige nagels. De duivin is iets matter van kleur, de borstkleur is voor de poten meer bruin van kleur en de kopkleur is donker blauwgrijs. Lengte: 36 cm.

Verspreiding en biotoop

De nepalduif komt voor in Tibet, Nepal, Sikkim, Bhutan, Bangladesh, Myanmar (Birma), Thailand, Yunnan (China) en Taiwan. Het is een bomen bewonend soort die

de voorkeur geeft aan gemengde en groenblijvende bossen bestaande uit coniferen, eiken, hazelaar en roodendron, meestal op een hoogte van 1200 - 3200 meter, in Bangladesh soms ook op een hoogte van 100 - 150 meter.

Gedrag

Nepalduiven zoeken hun voedsel dat vooral uit vruchten bestaat voornamelijk in de boomkruinen. Aanvullend worden granen, zaden (o.a. esdoorn) en kleine slakken gegeten. Het voedsel zoeken gebeurt meestal alleen of paarsgewijs, soms bij goede voedselbronnen echter door wel 10 - 30 duiven tegelijk.

Deze duiven leven in de vrij natuur erg terug getrokken en zijn daardoor moeilijk te observeren, ze zitten meestal stil boven in de boomkruinen waardoor ze door het bladerdak aan het gezicht worden onttrokken, worden ze echter gestoord dan zijn het snelle, geluidloze vliegers.

Het broedseizoen strekt zich uit van mei tot augustus, het nest is het gebruikelijke doorzichtige duivennest dat meestal laag in de bomen wordt gemaakt. Hierin wordt 1 ei gelegd dat gedurende 17-18 dagen wordt gebreed.

Het jong verlaat na ongeveer 23 dagen het nest.

Pas uitgevlogen jong

Doffer ►

Duivin

De Nepalduif is in zijn totale verspreidingsgebied niet bedreigd hoewel hierover door zijn teruggetrokken levenswijze en de ontoegankelijkheid van dit gebied niet veel bekend is. In Thailand wordt hij bedreigt door de ontbossing.

Verzorging

De eerste Nepalduiven zijn in 1984 geïmporteerd. In 1985 lukte het W. Braun uit Hamburg (D) om als eerste met deze duif te kweken, een jaar later kweekte ook de heer Vrielink uit Deventer met deze mooie duiven.

Het zijn gemakkelijke duiven die ten opzichte van andere soorten maar ook van elkaar niet agressief zijn. Zo kunnen jongen van vorige broedsels of afgelopen jaren rustig in de volière blijven. Bij mij zijn ze ondergebracht in een buiten volière van 4x3x2 meter met aansluitend 4 nachthokken van 2x1x2 meter. Hierin zitten ze samen met purperduiven, Parelhalstortelduiven, Birmatortelduiven, Oostersetortelduiven en Prachtvruchtenduiven.

De volière is aangekleed met coniferen en Buxus met op de bodem een laag beukenblad. De nestkast die ge-

bruikt wordt is helemaal dicht met een halfopen voorkant welke naar het zuidoosten is gericht, hierin is een duiven broedschaal geplaatst om nestcontrole te vergemakkelijken. Het paar verblijft het gehele jaar in een onverwarmde volière en wordt ook 's-winters niet van elkaar gescheiden. Het zijn goede ouders die wel 4 broedsel per jaar kunnen grootbrengen.

Als voedsel krijgen ze een mengeling van sierduiven en tortelduivenzaad aangevuld met P40, mineralen, roodsteen, grit en maagkiesel.

Het nest wordt gemaakt van o.a. tabaksstengels, berkentwijgen en grove dennennaalden. Het jong wordt op een leeftijd van 7-8 dagen geringd met een 7 mm ring.

De Nepalduif is een mooie, sterke, rustige duif die goed kweekt en die ook voor een beginnend liefhebber is aan te raden.

Literatuur:

Handboek of teh Birds of the World vol. 4-
J. Del Hoyo, A. Elliot en J. Sargatal.
Gigeons and Doves of the World -
D. Goodwin
Die wildtaube der Erde - G. Rösler.
Birds of India and Pakistan - Salim Ali,
S. Dillon Ripley
Tauben - Aloois Munst, Josef Wolters.

Wilt u meer weten over de soorten wilde duiven welke gehouden en gekweekt worden doe dan mee aan de werkgroep Wilde Duiven.

P/a W. Moed jr

Tel: 053-4337413 / 06-51558487

ROVAC Kooien- en volièrespecialzaak
5 Jaar **** Rob van de Scheur **** 5 Jaar

**Uw producent & leverancier,
van een (broed)kooi- of volière voor elk soort dier !**
Ook voor al uw Prestige-Nutribird producten (vraag folder)

Vlijtseweg 77 a - 7317 AE APELDOORN, Tel. 055-5223944 - Fax 055-5221823
Elke dag open van 9 - 12 uur / 13 - 17 uur, Zaterdag tot 13 uur.

Bel voor een gratis offerte:

0522-281776

Aluminium volières op maat gemaakt.

Standaard aluminium volières.

Onderdelen voor zelfbouw.

**VRAAG NU
ONZE GRATIS
BROCHURE AAN!**

Wanneperveen
Holland
Tel: 0522-281776

De fabrikant

voor vogels en hun liefhebbers !

De "ROZE" Zebravink

Tekst en foto's: Berend Bosch

Tijdens de grote NZC-show in 1995 in de VSW-hal te Veenendaal maakte een zeer bekende zebra-vinkenweker uit België de opmerking dat hij van plan was een roze zebra-vink te kweken. Zijn stelling was goed onderbouwd, dit was echt geen Belgenmop. De combinatie oranjeborst zwartborst masker bruine man zou uiterlijk een nagenoeg roze zebra-vink kunnen worden. De oranjeborstfactor zou zorgen voor verandering van zwart in oranjebruin. De zwartborstfactor zou zorgen voor het uitvloeien van het aanwezige oranjebruine pigment in de borst- en kop bevedering. De maskerfactor, in combinatie met de bruinfactor zou zorgen voor de warme roomkleurige tint en voor oplekking van alle roodbruine- en kastanjebruine tekeningsvelden. Een prachtige theorie, maar zou het in de praktijk ook haalbaar zijn?

Dit is overigens niet de eerste kleurslag bij de zebra-vinken die op de "tekentafel" ontworpen is, alleen het kweken ervan vraagt enige kennis en een grote dosis aan geluk. Er moeten vier gemuteerde factoren in één vogel worden gekweekt en daarvoor zijn verschillende paringen nodig. Hoe groot de kans is dat er uiteindelijk een mutatiecombinatie wordt geboren is heel goed te berekenen. Of zo'n combinatie dadelijk een aanwinst is, dat is de grote vraag.

Op de grote NBC-show in 1997 te Veenendaal zat plotseling deze "roze" zebra-vink. Hij was nog mooi ook, haalde 93 punten en werd door de tien aanwezige keurmeesters als de mooiste zebra-vink van de show aangewezen. De kleur roze moet misschien wel met enige soepelheid worden beoordeeld, maar met enige goede wil was het zachte oranjebruin tint, roze te noemen.

Een andere mutatiecombinatie die veel aandacht kreeg was de oranjeborst zwartborst blackface bruin, de vergelijking met een amarant zou deze zebra-vink niet misstaan. Het opvallende van deze mutatie-combinatie was dat het aanwezige oranje- en kastanjebruin uitzonderlijk diep van kleur was, zelfs donkerder dan je bij de wildkleur zou verwachten. Zo vormde deze kleurslag een groot contrast met onze "roze" zebra-vink. Genetisch daarentegen is het verschil echter niet zo groot, de een bezit de maskerfactor en de andere bezit in de

plaats daarvan de blackfacefactor. Bij de "roze" zebra-vink zorgt de maskerfactor voor de oplekking, waardoor die zachte tint wordt bereikt. Bij onze "vuurvink" wordt niets opgebleekt en zorgt de blackfacefactor voor uitbreiding van pigment.

Met de kennis die wij hebben van de vederstructuur en kleurvorming en de kennis over de werking van de diverse mutaties, zijn vele kleurslagen te bedenken. Het is natuurlijk niet zo dat alles maar willekeurig is te verenigen in één vogel. Zo zal de combinatie zwartwang oranjeborst geen zebra-vink opleveren met zwarte wangvlekken en een roodbruine oogstreep en borsttekening. Voor veel liefhebbers hoeft het allemaal niet al die mutatiecombinaties, andere kwekers worden lyrisch wanneer ze denken iets bijzonders te kunnen creëren. Je moet je daarbij dan wel afvragen of dit wat toevoegt aan wat we reeds hebben, zodat het alle moeite wel loont.

Naast het scheppen van nieuwe kleurslagen is het natuurlijk ook noodzakelijk dat die nieuwe schepping gaat voldoen aan een ideaalbeeld. De meest eenvoudige gedachte is dan om de standaard-eisen van de diverse mutatie ook toepasbaar te maken op de nieuwe mutatiecombinatie. Dat dit niet altijd moet opgaan is goed duidelijk gemaakt bij de pastel bleekrug grijze. Toen deze kleurslag in 1979 te Breda COM-kampioen werd, was het in Nederland nog een ongewenste mutatiecombinatie. In Nederland was men van mening dat een opgebleekte bleekrug niets toevoegde aan wat wij aan pastellen hadden. Die COM-kam-

pioen was echter geen opgebleekte bleekrug, maar juist een zeer contrastrijke verschijning. Binnen de NBC gingen toen stemmen op om deze kleurslag, naast de gewone pastellen, ook een kans te geven. Het uitgangspunt werd dat de gewone pastellen contrastarme zebra-vinken moesten worden en dat bij de pastel bleekrug gestreefd moest worden naar het grootst mogelijke contrast. Het zwart van de oogstreep, borst- en staarttekening moest diep zwart zijn. De wangvlekken moesten echter nagenoeg wit zijn. Extreme eisen, maar door een goede selectie bij de kweekvogels haalbaar gebleken. Inmiddels is de pastel bleekrug grijs een zeer populaire kleurslag geworden.

Bij de zebra-vinken kennen wij "slechts" 17 mutaties, maar wij kennen, door de vele mutatiecombinaties inmiddels wel meer dan 100 kleurslagen en het einde is nog niet in zicht. Wat de zebra-vinkenwekers van de NBvV allemaal bereiken is jaarlijks te zien op de nationale NBC-show te Veenendaal. Dit jaar wordt deze show voor de 15-de keer georganiseerd en worden er 2000 zebra-vinken verwacht. Wilt u ook eens zien wat er allemaal mogelijk is met een zebra-vink, bezoek dan deze show. Op zaterdag 3 oktober en zondag 4 oktober zijn er NBC-leden aanwezig om toelichting te geven op het ontstaan van mutatiecombinaties. Maar ook als u gewoon eens en prachtig aangeklede TENTOONSTELLING wilt zien is een bezoek aan deze TT het de moeite zeker waard. De toegang tot deze prachtige show is geheel gratis.

Wat is een ervaring ???

Rond de jaarwisseling kocht ik bij Twan Verhoeven (ATC) een koppel grote Vasa's (gesekst).

Deze kregen bij mij een kooi van 1 meter breed en 2½ lang en 3 meter hoog (binnenkooi).

En een buitenkooi van 1 bij 2½ bij 2 meter waarvan de binnenruimte afsluitbaar is. Ze werden gevoerd met van Code 208 + eivoer papegaai en honing/ insectenvoer naar behoefte. Al mijn vogels krijgen Code 208 op rantsoen om de 2 dagen.

Na een paar weken de vogels te hebben geobserveerd kregen deze een nestkast, naar mijn idee zoals deze goed zou moeten zijn. Dit idee bleek na 2 dagen al perfect te zijn, want ze hadden hun intrek al genomen. Ik had deze gevuld met een mengsel van verse houtsnippers. Na ongeveer een maand bleek de kooi te klein voor deze vogels. Een van de twee kon niet vlug genoeg uit de voeten.

Later bleek dat het de man was die telkens naar buiten moest. Daar ik nog een vlucht leeg had staan, werd de deur daar naartoe open gezet en hadden deze vogels alle ruimte van de wereld. Deze binnenkooi was 3 bij 5 bij 3 meter en buiten 7 bij 3 bij 2 meter. Deze ruimte bleek de vogels beter te bevallen, de broedkast heb ik ook verhangen en alles was in orde.

De rust was weergekeerd. Met wat oude boomstronken en takken was alles naar wens. Het heen en weer door de kooi vliegend hield niet op. Ook het nestbezoek was regelmatig en goed te noemen. Op een gegeven moment begon een van de vogels zijn veren rondom het oog te verliezen. Dit bleek de pop te zijn. Hoe verder dit verergerde kreeg de man andere maniertjes.

Eind april, begin mei werd dit allemaal

nog erger. Half mei leek het of de man een ei zou gaan leggen omdat hij zo zwaar werd aan de onderkant. Voor de vogelliefhebber zou het toch mooier zijn wanneer de pop dikker wordt. Naar mate de dagen verstrekten werd het steeds leuker om de vogels te observeren.

Op een dag kreeg ik de schrik van mijn leven toen ik de man zijn halve darmstelsel aan de buitenkant van zijn lijf zag hangen. Na een telefonisch contact met Twan en er een beetje omheen gedraaid te hebben was ik niet de eerste die dacht dat deze vogel bij een dierenarts thuis hoorde.

Alles bleek gelukkig mee te vallen hoewel zowel de man als de pop het kwaaltje hadden. De anus was bij beide vogels dermate opgezet dat deze zichtbaar was.

Eind mei nog meer verrassingen.

In de binnenkooi was het koppel aan het paren. Ze hielden elkaars poten vast en de vleugels als armen om elkaar geslagen. Toen ze mij als toeschouwer in de gaten kregen hielden ze op. Van pottenkijkers blijken ze niet te houden. De man had nog steeds zijn darmstelsel aan de verkeerde kant van zijn lichaam zitten en

druppels vocht vielen op de grond. Daarna vertrokken ze snel naar buiten. Nieuwsgierig controleerde ik alle dagen de nestkast. Tevergeefs helaas.

Mijn vakantie breekt aan voor 15 dagen en ik laat mijn koppeltje achter bij een goede vogelliefhebber. Iedere morgen zou hij de vogels in de buitenkooi loslaten en in de avond weer binnen laten. Ik had hem wel gewaarschuwd voor deze vogels omdat ze wel aan mij gewend waren, maar niet aan een vreemde en mogelijk in de aanval zouden gaan.

Ze zijn groot genoeg om je toch flink te pakken.

Na 15 dagen kwam ik weer thuis maar was er geen pop te bekennen. Ik heb direct gebeld naar de verzorger met de vraag of hij ze ook vermist had. Deze had niets bemerkt. Na nestcontrole bleek dan het lang verwachtte: drie grote witte eieren.

De pop had een crème kleurige kale kop zoals een gier dat heeft. Drie dagen later zag ik tot mijn vreugde een vierde ei.

De pop liep over de zitstok te smeken om voer bij haar man. Dat deed ze driemaal per dag maar één van de eerste dagen dat ik thuis was deed ze

dit elk uur. Toen bleek dat de pop niet snel genoeg voedsel kon opnemen. Zo blijkt dat gerantsoeneerd voeren van vogels die broeden niet zo'n goed idee is. Voorheen kregen de vogels geen zonnepitten, nu kregen ze een volle hand per dag. Dat bleek een goede oplossing voor het langere broeden en kon ze op het nest blijven zonder te verhongeren.

Op 24 juni begreep ik nog steeds niet waarom mensen deze vogels weer te koop hadden aangeboden. Slechte één persoon heeft dat antwoord.

Na 18 dagen (zeer snel voor een grote papegaai) werd het eerste zondags vogeltje geboren (6 juni). Om 17.00 uur een volgende kleine. Omdat de pop meer begon te bedelen heb ik zonnepitten, eivoer en een stukje appel (1/8) per dag erbij gevoerd. Dinsdag bleek ook nummer drie geboren te zijn. Ik heb de doppen die nog heel waren uit het broedblok gehaald. Gezien het intact zijn van de eierdop gaat deze grote vogel er toch voorzichtig mee om.

De pop is nu zelf vrij veel van het nest om voedsel van haar man af te troggelen of zelf maar te zoeken. Zij is er niet vies van om het voorgekauwde voer aan te nemen. De pop is geëmancipeerd genoeg om te vinden dat het ook zijn jongen zijn.

Of het vierde ei nog uitkwam betwijfelde ik.

Donderdag 10 juli kwam het nakomertje dan toch nog. Het voer is dan niet aan te slepen. Zondag 13 juli een nestcontrole omdat de pop niet op haar nest zat. Drie grote jongen waren te zien en heb ik de ringen alvast voor de dag gehaald. Dinsdag 15 juli heb ik de drie jonge vogels geringd. Het eerste jong bleek al bijna te groot, de tweede verliep prima en de derde dreigde het ringetje spoedig verliezen. Nummer vier bleek verdwenen en omdat ik de vogels al te lang ver-

stoorde heb ik de kooi tot de volgende morgen gesloten.

Omdat ik moest controleren of de ringen goed waren blijven zitten bleek dat zij met hun achterwerk de vierde hadden geplet.

Zij groeiden zo snel dat zij op de tiende dag al 150 gram wogen.

Het laatste jong heeft geen kans gehad en ik moet de volgende keer de eieren rapen. Na veertien dagen (zondag 20 juli) heb ik het eerste jong weer gewogen en bleek het gewicht in 4 dagen tijd bijna verdubbeld te zijn (290 gr).

Maandags foto's gemaakt en gewogen en toen bleek het gewicht van het oudste jong 318 gram.

Een vriend liet ik vol trots mijn aanwinst zien wat kennelijk niet beviel bij de pop. Zij rook blijkbaar de vreemde lucht en liet aan haar houding zien dat dit haar niet aanstond.

Er wordt nogal eens gezegd dat deze vogels stinken.

Vooraf tijdens het broeden. Ik vraag me af in hoeverre het aan het voer ligt wat de vogels gegeven wordt. Veel nat voer of voor gekiemd duivenvoer geeft diarree, wat maakt dat de vogels stinken.

Een stukje appel kan (nu dus 1/8 per dag) en verder slechts droog voer zonder daar vocht aan toe te voegen. In de tijd dat er rozenbottels zijn geef ik ze per dag een paar.

Van week twee naar drie heeft de pop nog steeds een aanvallend karakter en kan mij niet in de kooi verdragen.

Op 28 juli weeg ik de vogels opnieuw, de oudste weegt 440 gram. Ze komen nu sneller en meer in de veren en ook de pop lijkt haar innerlijke rust weer te hebben gevonden. Het aftroggelen van voer bij de man houdt nog niet op. De man is inmiddels in de rui.

Week vier en vijf komen de vogels meer in de veren. De pop voert haar jongen prima. Week zes begint de

pop andere geluiden te laten horen, ze vliegt van zitstok naar de grond, van de grond tegen het gaas. Het lijkt erop of ze de jongen wat wil leren.

Ze blijft hier lange tijd mee bezig.

Op 20 augustus wordt er weer een foto gemaakt en zijn de jonge vogels volgroeid en hebben ze een mooi zwart verenkleed.

Ze zijn vlieg-klaar maar is het nog het wachten op de eerste vliegkunsten. Op 21 augustus laat het eerste jong zich buiten de nestkast bewonderen. Het vindt de zitstok en blijft daar zijn toch ruimere omgeving bewonderen het tweede jong volgt hem nog dezelfde dag. Het lijkt broer en zus.

De oude man heeft nog twee zitplaatsen in zijn binnen en buitenvertrek en hij kan zich amper verplaatsen of de pop herinnert hem aan zijn eigen ruimte.

Op 23 augustus volgt de derde maar blijft op de stok van de nestkast afwachten. Pas wanneer de pop komt om het jong het voorbeeld te geven wat het moet doen, verplaatst hij zich verder door de kooi. In de late avonden is het derde jong door zijn baas binnen gezet alwaar hij op eigen kracht toch bij de voerbak zich te goed heeft kunnen doen aan het voer.

Het vliegen gaat bij alle papegaaien een beetje stuntelig. De jongste telg krijgt nog een beetje eten uit de krop van moeder. De oudere jongen voorzien zichzelf. De man wordt gedooft door de pop en haar kroost. Begin september zijn de jongen bij hun ouders weggehaald om hun eigen kostje voortaan te regelen.

Dit zijn mijn ervaringen met grote Vasa's gedurende een periode van negen maanden in mijn kooi. Het was een mooie en leerzame ervaring.

Foto's en tekst
M. Kolsters

T.T. Kooien
Benodigheden

Aanwezig op de volgende markten:

- Boskoop, Ridderkerk, Liempde,
- St. Willebrord, Zwolle, Meppel,
- Bovenkarspel, Heeten
- Weerselo, Tegelen, Venlo,
- Barneveld
- en de tentoonstellingen in Apeldoorn en Zutphen

FA. HEESAKKERS

Fa. Heesakkers • Kampweg 9a • 5469 EX Keldonk
Tel. 0413 - 211784 Fax 0413 - 212600

Voorfronten in elke gewenste maat tot 200x100 cm.

Extra zware fronten voor alle parkietachtigen en grote vogels.

Roestvrijstalen badschalen en voerbakken.

Alle vogelbenodigheden.

Div. soorten parkieten

o.a. Pennanten - Rosella's - Halsbanden in div. mutaties.

V L I E G E N D E   D I A M A N T E N

De Roodsnavel Wimpelstaart Kolibrie of Jamaica Kolibrie

Latijn: *Trochilus polytmus*

Deel 2

Engels: *Western streamertail*

Aanschaf

De Wimpelstaartkolibrie stond al enkele jaren bovenaan mijn lijst van meest begeerde kolibries. Toen ik in december '94 enkele exemplaren van deze soort in mijn bezit kreeg kwam een droom uit. Deze vogels waren allemaal mannen, dus op eventuele nakweek zou ik nog even moeten wachten. In de maand juli van het daarop volgend jaar kon ik twee vrouwelijke exemplaren bemachtigen dus was ik weer een stap dichterbij een eventueel kweeksucces. In het algemeen zijn Wimpelstaarten vrij rustige vogels, die zich in gevangenschap uitstekend aanpassen. Daarom voelden de vogels zich bij mij spoedig thuis.

De volière

Na eerste enkele weken in een broedkooi te hebben doorgebracht werden de vogels in mijn tropische planten- en vogelkas gezet.

Deze kas is zo'n 80 m² groot en herbergt meer dan 500 planten in tientallen verschillende soorten, zoals Orchideeën, Philodendron, Heliconia, Bromelia's, Tillandsia's, Ficus, Aeschynanthus, Bougainvillea, Banaan. Alle planten staan in de volle grond en de epifytisch groeiende planten zijn op boomstronken bevestigd. In deze kas zijn aan een zijde 19 aparte kweekvolières gemaakt om iedere kolibrie de rust te geven die voor een geslaagde kweek noodzakelijk is.

Deze volières zijn 2 meter lang, 1 meter breed en 2 meter hoog. In iedere volière zit maar 1 kolibrie. Tussen alle volières zitten deurtjes om mannen en poppen bij elkaar te laten om te paren.

Boven in de kas hangen 3 sproeileidingen om de planten water te geven en tevens kunnen de kolibries dan een regenbad nemen, iets wat ze zeer graag doen.

Voor de verlichting zorgen 8 dubbele TL-balken met een diminstallatie.

De vogels krijgen 16 uur licht per dag: van 's-morgens 06.00 tot 's-avonds 22.00 uur. Voor de verwarming zorgen kasverwarmingsbuizen die zijn verbonden met een mengkraan en een thermostaat. De temperatuur in mijn kas wordt overdag op 20°C gehouden, terwijl 's-nachts de temperatuur daalt tot 16°C. Aan de voorzijde van de kas zitten twee grote schuiframen van 3 meter lang en 1,5 meter hoog. Deze kunnen bij warm weer worden opengeschoven.

De kweek 1996

De vogels kwamen probleemloos door de eerste rui heen en ze waren perfect in conditie. Tot mijn grote vreugde begonnen beide poppen in juni '96 met nestbouw.

Een pop was enkele dagen later echter dood. De oorzaak hiervan was dat

ze nestmateriaal had ingeslikt, waardoor ze helemaal verstopt zat.

Dit euvel komt soms ook voor bij jongen als de pop nestmateriaal in de bek heeft en dan ook nog de jongen wil voeren. Dit loopt voor het jong altijd fataal af, tenzij men er tijdig bij is. Dan kan het nestmateriaal uit de bek van de vogel worden verwijderd en kan dat de redding zijn.

De andere pop begon op 15 juni met nestbouw.

Ze gebruikte allerlei zachte materialen. In het begin werd er flink gebouwd, maar na een week werd het steeds minder. Daarna werd er enkele maanden nauwelijks naar het nest omgekeken, tot half september. Vanaf die tijd werd er weer behoorlijk gebouwd en toen heb ik de man die in een naast gelegen volière zat, iedere dag bij de pop gelaten.

Op 23 september was het dan zover: het eerste ei werd gelegd. Op 25 september volgde het tweede ei. Beide eieren werden zeer trouw bebroed.

Op 11 oktober kwamen de eieren uit. De broedtijd was dus 16 dagen vanaf het tweede ei gerekend. De huidskleur van de jongen is donkerbruin. De huid is met donkerbruine donsveren bedekt. Bij de geboorte is de snavel nog kort. De jongen worden de eerste tien dagen vrijwel uitsluitend met fruitvliegen gevoerd. Daarna wordt er steeds meer nectar gevoerd en na ongeveer 10 dagen gaan de ogen open. Rond deze tijd beginnen ook de veerschachten door de huid te komen en na drie weken zijn de jongen geheel bevederd. Op 4 november vlogen beide jongen uit en keerden niet meer naar het nest terug.

Er was nu al een duidelijk geslachtsverschil te zien. De jonge man was dofgroen en de pop was wit op de buik. Op 6 november heb ik beide jongen uitgevangen, zodat ze niet zouden storen bij een eventueel volgend legsel van de pop.

Op 24 november begon de pop aan een nieuwe nest. Dit werd echter niet

De/

essel

afgebouwd en de pop knapte het eerste nest weer op. Ondertussen had ik wel een man weer iedere dag bij de pop gelaten. Op 8 december werd het eerste ei gelegd en op 10 december volgde het 2e ei. Ook deze keer waren beide eieren bevrucht. Op 26 december kwamen ze allebei uit en nu had ik een ernstig probleem. Door het zeer koude weer was mijn hele fruitvliegenkweek ingestort.

Op 29 december was het eerste jong dan ook al gestorven. Op 1 januari '97 ging ik op vakantie naar Ecuador. Het tweede jong leefde toen nog wel, maar ik had weinig hoop op een goede afloop. Mijn vader zou tijdens mijn afwezigheid de vogels verzorgen, maar ondanks zijn goede zorgen was het tweede jong op 6 januari dood.

Het is gewoon onmogelijk om jonge kolibries groot te krijgen zonder fruit-

vliegen. Niet getreurd dacht de pop en legde op 16 januari weer een ei, gevolgd door een tweede op 18 januari. Op 21 januari lag een ei kapot in het nest. Op 26 januari werd er gestopt met broeden. Ik heb het enkele dagen later uit het nest gehaald. Het was wel verkleurd en dus bevrucht. Op 2 februari zag ik toen ik de man en de pop weer bij elkaar liet vliegen, dat de pop in paarhouding voor de man ging zitten.

De man had echter geen interesse in haar omdat hij ondertussen al een beetje in de rui was. Ik heb toen deze man verwisseld met een andere en op 8 februari werd er weer een ei gelegd. Deze keer zat er echter 2 dagen tussen beide eieren en dus werd het tweede op 11 februari gelegd. Waarschijnlijk heeft het tussen de nieuwe

man en de pop niet geklikt, want beide eieren waren onbevrucht. De eieren werden enkele weken bebroed. Enkele weken nadat de pop met broeden was gestopt viel ze in de rui. De twee jongen van de eerste ronde ontwikkelden zich goed en waren na ongeveer een half jaar op kleur.

Onvolwassen mannelijke Wimpelstaarten zijn dofgroen van kleur op de borst en rug. De snavel en de poten zijn roze. De kop en de nek zijn bruinzwart en hij heeft nog geen lange staart. Dit duurt ongeveer een jaar.

Onvolwassen vrouwelijk Wimpelstaarten lijken veel op volwassen exemplaren, alleen zijn de kleuren doffer.

Ger Derikx
Tel: 077-4631698

3 - 5 DEC. INT. TENTOONSTELLING OUD-BEIJERLAND

GIGANTISCH PRIJZENPAKKET T.W.V. F. 2500,00 !!!

VOOR VERDERE INFORMATIE ZIE KLEINE ADVERTENTIE IN RUBRIEK DIVERSEN OF BEL 0186-618351

Vrouwen met volières

De redactie ontving van Julia Homminga een bijdrage voor Onze Vogels over haar belevenis met vogels. Hoeveel vrouwen met vogels kweken is zo niet bekend. Meestal zijn zij zijdelings gebonden aan de hobby en springen in als hun echtgenoot verhinderd is of doen het samen met hun echtgenoot. Toch is het een hobby die heel goed door vrouwen gedaan kan worden.

In Zutphen zijn enkele dames zelfs wereldkampioen geworden; Miranda Bonte, mevr. A.G. de Rooij, mevr. M. Westdijk. U ziet het!

Uit de geschiedenis kennen we het verhaal van de Spaanse koningin die zich zeer fanatiek bezig hield met de kweek en de verkoop van de vogels. De vogels waren ondergebracht in een klooster en alleen de mannen mochten, voor de zang, verkocht worden.

Op den duur ontstonden bij verschillende koninklijke hoven, en andere adellijke families, volières. Ook hier in Nederland, het zware werk werd gedaan door mensen die ze de pluimgraaf noemden.

Waarom kunnen, in deze tijd, niet meer vrouwen deze hobby zelf ondernemen? Leest u maar eens het verhaal van Julia.

Mijn man en ik zijn al verscheidene jaren bezig lid van Onze Vogels. Mijn man kweekt met Grijs Roodstaarten en Gele Halsbandparkieten in een buitenvolière. Ik heb tropische vogels ook in een buitenvolière. Er zijn misschien niet zo veel vrouwen die een volière hebben, maar toch zijn er wel een paar. Zal ik u eens iets leuks vertellen?

Ik had voor 2 jaar terug Personata's die zaten op 4 onbevruichte eieren, de halsbanden hadden ook eieren voor het eerst en die waren niet goed op een na, ik zei tegen mijn man, "geef mij die maar". Ik heb dat ei tussen die van mijn Personata's gelegd en ze broeden het uit. Ze hebben 14 dagen

het jong gevoerd. Toen moest hij eruit want het hokje was natuurlijk te klein. Ik heb hem toen in een verwarmde bak in huis gehaald en met een lepeltje grootgebracht.

Het is een prachtig beest geworden. Leuk hé.

Onze papegaaien zitten nu ook te broeden, (ook gelukt want we hebben ze nog maar 7 maanden) en die breng ik straks ook groot met een lepeltje.

Dus u ziet dat vrouwen er ook plezier aan kunnen beleven.

Julia Homminga

A.O.B "DE VOGELWERELD"

Lees DE VOGELWERELD maandelijks tijdschrift van de A.O.B. (Algemene Ornithologische Bond van België). 64 of 72 blz. artikels en kleurplaten. Jaarlijks abonnement van januari t/m december, ten bedrage van BEF 800 te storten op girorekening 115834 van de "Vogelwereld" 1190 Brussel. A.O.B. Bureau, Route Charlemagne nr. 28, 5620 Rosée.

VOGELMARKT BOSKOOP

VOGELMARKT BOSKOOP

Vogelvereniging
**ZANG en KLEUR
BOSKOOP**

De **BOSKOOPSE VOGELMARKT** van **3 okt. 1998** kan niet doorgaan. Tot onze grote spijt is de toekomstige nieuwe beurshal nog niet opgeleverd. Op zaterdag 7 nov. 1998 wordt de nieuwe vogelmarkt geopend. U komt toch ook ?

Inlichtingen: W. Ritsema tel.: (0172) 21 85 23
M.C.M. Steenbergel tel.: (0182) 53 55 54

Over Kanaries gesproken

ZANG • KLEUR • POSTUUR

De mensen zeggen Over Kloektoeren

Elk nieuw genomen maatregel vraagt om een zorgvuldige evaluatie. Zeker als het gaat om ingrijpende zaken als het splitsen van kloektoeren gaat.

Het bestuur van de K.M.V. zangkanaries had gehoopt dat er over deze voor sommigen misschien wat progressief aandoende wijziging een schriftelijke reactie zou zijn gekomen. Zo ongeveer heb ik het artikel over een andere puntenverdeling van Kloek- en Klingeltoeren in "Onze Vogels" van september 1996 beëindigd. Tot nu toe is er geen schriftelijke reactie bij ons binnen gekomen. Wel is ons via de N.S.H. ter ore gekomen dat een aantal kwekers in het midden van het land moeite heeft met de nieuwe maatregel.

Voornamelijk de nogal abrupte wijze waarop de wijziging is ingevoerd alsmede de puntenverdeling zijn voor sommigen moeilijk te verteren.

Het eerste argument is volkomen terecht. Wij hebben u onbewust overvallen met een ingrijpende keurtechnische verandering. Dat was niet zo verstandig van ons. Kennelijk zijn we wat bedrijfsblind geweest, dat gebeurt nou eenmaal als men intensief met de zaken bezig is.

Het tweede argument heeft betrekking op de puntentoekenning van de kloektoeren: dat zowel afgezette Kloek als de Kloekrol nu maximum 18 punten kunnen behalen, en dat vinden sommigen te veel. Zij zien liever dat het maximum 9 punten bedraagt.

Ik zal nu trachten, me bewust van mijn beperkingen als schrijver en uitgever, u te vertellen waarom wij het maximum van 18 punten voor zowel afgezette als kloekrollen gerechtvaardigd vinden.

De kloektoeren behoren tot de "midden" toeren en komen in verschillende vormen voor, zodat zij aan het lied een mooie afwisseling kan geven. Wanneer de kloek in de juiste vorm wordt gebracht is het voor niemand een probleem om hem te herkennen.

Zeer goede kloeken hebben als grondtoon een **oe** of **o**. Ze worden verbonden door de medeklinker **gl**, **kl**, of **bl**. Hoe dieper de grondtoon en duidelijker de afzetting, hoe beter. Soms wordt de klinker door opeenhoping van medeklinkers als het ware verstuikt, als er dan nog een **a** als grondtoon wordt gebruikt krijgen we een akelige klapperende, spattend vlakke kloek te horen.

Voldoet de kloek aan de juiste normen die aan een goede kloek gesteld worden en is hij bovendien nog hol ook, dan is hij een parel in het lied.

De klingelkloek wordt meestal op **uw** of lichte **oe** gebracht.

Een **i** speelt in de grondtoon mee, die geeft een dubbele klank. Het is net of de vogel twee toeren tegelijk zingt en dat kan imponerend zijn, zeker als de grondtoon zuiver is.

De dubbel kloek kan voorkomen bij vogels, die naast de goede kloek een diepere zachte kloek als echo laten horen. Dit herhaalt zich bij iedere toongreep.

De waterkloek is goed beschouwd een dubbel kloek, het water wordt gevormd door de wending van de grondtoon. Ook deze vorm is het mooist als hij wordt gebracht met een diepe grondtoon met een langzaam ritme in combinatie met een duidelijke afzetting.

De afgezette kloeken hebben een hoge moeilijkheidsgraad; er liggen veel voetangels en klemmen in de vorm van afwijkende klinkers en medeklinkers op de loer die de waarde van de toer sterk kunnen doen dalen.

Sommige kwekers hebben iets tegen kloektoeren omdat kloekvogels ook hun kloekaanleg met andere toeren kunnen vermengen. Dat kan soms wel leuk klinken maar goed is het niet. Kloekrollen kunnen prachtig maar ook afschuwelijk klinken.

De kloekrol is geen echte roltoer zoals de holrol en de knor maar de kloekjes worden in een snel tempo gezongen, de vogel vlecht soms een **r** tussen de toongrepen door.

Het **z.g** rollen hoort men in min of meer tremulerende beweging.

Net als bij de andere toeren hangt de welluidendheid af van de volheid en

diepte van de grondtoon en weekheid van de medeklinkers. De **oe** is ook hier de mooiste grondtoon.

Soms zijn de tussenruimtes te lang en wordt de kloekrol klapperig en soms waterig. Niet te verwarren met de waterkloekrol.

Het zal een ieder duidelijk zijn dat de kloektoeren die als zeer goed geclassificeerd worden, aan hoge eisen moeten voldoen. Zij behoren sinds mensenheugenis tot de goede (midden) toeren, en terecht. Dat houdt wel in dat ze gewaardeerd kunnen worden met maximaal 18 punten voor zowel afgezette als kloekrol.

Als wij maximaal 9 punten zouden toekennen, dan devalueren wij de kloektoeren tot de categorie eenvoudige toeren. In het verleden werden de kloektoeren onder één noemer gekeurd. Zong de vogel zowel kloeken als kloekrollen dan werd de beste toer gewaardeerd en de andere werd afgescheept met een puntje erbij.

Dat was en onbevredigende situatie die al vaak ter discussie heeft gestaan en ten slotte geleid heeft tot het splitsen van de kloektoeren.

En dan nu de moraal van dit verhaal. U mag het ook als beschouwing of resumé zien.

- Wij kwekers streven er naar om het hele zangpakket van de Harzer zo volledig mogelijk tot ontwikkeling te brengen.
- De kloektoeren geven door hun grote variatie een aparte charme aan het lied. Dat kunnen wij niet zomaar laten liggen.
- De afgezette kloeken en kloekrollen verschillen enorm van de structuur. Het zijn als het ware twee totaal verschillende toeren. Daarom zijn ze niet onder één noemer te beoordelen.
- In het verleden waren de kloektoeren niet zo interessant. Waarom zou je je druk maken over dit muzikale onderdeel als je er toch maar weinig punten mee kan verdienen. Het gevolg was dat de kloektoeren een verwaarloosde groep werden met alle gevolgen van dien.

- Het is geen sinecure maar wel een uitdaging om kloektoeren te perfectioneren. Kennis van het erfelijk gedrag is daarbij volgens mij noodzakelijk, net als de feeling, doorzettingsvermogen, maar bovenal een passie voor Harzers.

Als u zin heeft te reageren dan kunt u dat doen naar het secretariaat van de KMV zang, Eufraat 3, 1186 JJ Amstelveen.

J.J. Aelbrecht

Geraadpleegde literatuur:

Handleiding voor de opleiding tot zangkeurmeester van de NBvV.

En van H.M. Schoonwater, van leerling tot meester.

Tentoonstellingskooien voor postuurkanaries

Binnen onze dynamische hobby, die zich richt op het houden van vogels, zien we steeds opnieuw veranderende inzichten in de wijze waarop we deze hobby uitoefenen. Deze veranderende inzichten ontstaan mede doordat wij steeds meer kennis krijgen van de vogels die we zelf houden, maar ook doordat b.v. onze voerleveranciers steeds beter kunnen voldoen aan onze vraag naar gespecialiseerde voedingsmethoden. Dit leidt vaak tot de mogelijkheid vogelsoorten te houden en kweken die voorheen het imago hadden dat dit beslist niet mogelijk zou zijn. Ook de kennis die steeds meer wordt verkregen door wetenschappelijk onderzoek geeft aanleiding tot veranderende inzichten.

Eén van de belangrijkste ontwikkelingen die momenteel binnen onze hobby steeds meer tot ontplooiing komt is het besef voor het welzijn van onze vogels. Nu is het niet zo eenvoudig om het begrip welzijn volledig te omschrijven. Eigenlijk komt het er op neer dat we aan het gedrag van onze vogels kunnen afleiden hoe het met hun welzijn is gesteld. Het gedrag van een vogel wordt mede bepaald door de vereiste aanpassing aan zijn leefomgeving. Binnen onze hobby is deze leefomgeving de ruimte waarin een vogel zich moet bevinden.

Buiten de kring van georganiseerde vogelliefhebbers zijn diverse instanties enorm actief op het gebied van de gezondheid en welzijn van dieren. Op regeringsniveau is dierenwelzijn een belangrijk onderdeel van het beleid dat door het ministerie van Land-

bouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) wordt ontwikkeld. Op "beleid-uitvoerende" niveau zijn er de bekende organisaties en soms ook actiegroepen die zich inzetten voor de gezondheid en welzijn van dieren. Een belangrijk welzijnsaspect binnen onze hobby is de huisvesting van vogels in tentoonstellingskooien. Hierbij treden eigenlijk twee belangrijke effecten op ten opzichte van de normale huisvesting die de vogel gewend is:

- de afmeting van de tentoonstellingskooi
- de vaak lange tijdsduur van onze tentoonstellingen.

Om deze negatieve effecten te verkleinen heeft het Hoofdbestuur en de Bondsraad van de NBvV een beleid ontwikkeld dat gericht is op het vaststellen van een serie tentoonstellingskooien voor postuurkanaries. Deze serie kooien leveren, gelet op de tijdsduur van de tentoonstellingen, een verbeterde bijdrage aan het welzijn van de vogel gedurende die tentoonstellingsperiode. Het ontwikkelde beleid is afgestemd met de keurmeestervereniging voor Kleur- en postuurkanaries, die op haar beurt de visie van vele postuurkanaries heeft ingewonnen via o.a. de speciaalclub voor postuurkanaries.

Bewust is gekozen voor een eigen beleid ten aanzien van het welzijn van postuurkanaries gedurende de tentoonstellingsperiode om zo, indien nog mogelijk, te voorkomen dat organisaties buiten de georganiseerde vogelliefhebbers om, gaan bepalen aan welke eisen tentoonstellingskooien moeten voldoen. (In landen om ons heen vindt dit wel plaats en wordt door b.v. externe organisaties opgelegd hoe lang, of hoe kort, een tentoonstelling mag duren).

Voor het tentoonstellen van postuurkanaries tijdens tentoonstellingen die

georganiseerd worden door de afdelingen van de NBvV of door de NBvV zelf, zijn 3 kooitypes verplicht voorgeschreven en is een advies opgesteld voor 1 kooitype.

a. de universeelkooi

Een verplicht voorgeschreven kooi met alleen aan de voorzijde voorzien van en metalen voorfront dat aan de bovenzijde licht omgebogen is. In deze kooi behoren onderstaande rassen tentoongesteld te worden: Border, Gloster, Duitse Kuifkanarie, Fife Fancy, Norwich, Lizard, Raza Español, Crest. Vervolg in het volgende nummer.

b. de grote frisékooi

Een verplicht voorgeschreven kooi welke bestaat uit een houten onderbak met een metalen opbouw. De vorm is rechthoekig en de metalen opbouw is aan de bovenzijde vlak. In deze kooi behoren de grote frisérassen tentoongesteld te worden, zoals: Parijse Frisé, Padovan gladkop of gekuifd.

Op Wereldtentoonstellingen, georganiseerd door de COM, moet vanaf 1999 ook de Noordhollandse Frisé in deze kooi tentoongesteld worden.

c. de koepelkooi

Een verplicht voorgeschreven kooi welke bestaat uit een houten onderbak en een metalen opbouw. De bovenzijde van de metalen opbouw is koepelvormig. In deze kooi behoren onderstaande rassen tentoongesteld te worden:

Noordhollandse Frisé, Zwitserse Frisé, Yorkshire Münchener, Fiorino, Giboso Español, Belgische Bult, Zuidhollandse Frisé, Berner, Scotch Fancy, Gibber Italicus, Lancashire, Japan Hosu

Koepelkooi

De beschrijving van deze drie verplicht voorgeschreven kooien is opgenomen in het Reglement voor de tentoonstellingen. De reglement is opgenomen in de Bondsvademecum.

d. de open postuurkooi

Deze kooi is ontwikkeld vanuit de visie op het welzijn van postuurkanaries en bestaat uit een houten onderbak met een metalen opbouw. De bovenzijde van de opbouw is boogvormig. De diepte van de kooi is 170 mm. De kooi is een verbeterde uitvoering van de zogenaamde Delware-kooi die in het buitenland op 1- of 2-daagse tentoonstellingen wordt gebruikt en ook op tentoonstellingen, georganiseerd door de ANBvV. De kooi heeft een grondoppervlak van een universeelkooi, 330 x 170 mm, met een totale hoogte van 320 mm en is daardoor goed inpasbaar op standaard tentoonstelling materiaal.

De kooi is niet verplicht voorgeschreven en wordt aanbevolen voor het tentoonstellen van: Scotch Fancy, Border, Japan Hoso, Fife Fancy

Behalve de ruimte waarin de vogel

wordt gehuisvest, is ook de zitstok van wezenlijk belang voor het welzijn

Parijse Frisékooi

van de vogel. Het bestuur van de keurmeestersvereniging kleur- en postuurkanaries onderzoekt op dit moment welke zitstok voor welk ras het meest geschikt is. Er bestaan verschillende uitvoeringen van zitstokken.

Daar deze los in de traliekooien worden geplaatst, is het eenvoudig een set zitstokken te kiezen die is afgestemd op het postuurras. Voor het komende keurseizoen geven we nog geen adviezen, maar deze zullen zo spoedig mogelijk worden verstrekt. U bent dus komend keurseizoen vrij in de keuze van de uitvoering, onderlinge afstand en dikte van de zitstokken in de traliekooien.

In het Reglement voor de tentoonstellingen is in artikel 12 de bepaling opgenomen dat alle TT- c.q. afdelingsbesturen afwijkende TT- kooien dienen te weigeren en niet op de TT toe te laten. Het is voor bestuursleden van de afdelingen niet onverstandig deze bepaling voor het komende TT seizoen nog eens onder de aandacht van de afdelingsleden te brengen.

Keurmeestersvereniging Kleur- en postuurkanaries
H.K.v.d.Wal - secr.

Foto's A.J. Daanen

Open Postuurkooi

ysel

De /

Pyrrhura rodocephala

ofwel de **Roodkop-**
Roodstaartparkiet

Het geslacht pyrrhura's bestaat uit 17 rassen met 30 ondersoorten, die dikwijls zo veel op elkaar lijken, dat alleen mensen, die deze soorten houden, ze goed uit elkaar kunnen houden. Phurrhura's zijn afkomstig uit Zuid-Amerika en worden ten onrechte gezien als schreeuwers zoals de uit Zuid-Amerika afkomstige vogels in het algemeen worden gezien. Pyrrhura's daarentegen zijn vrolijke kwetteraars; alléén als er plotseling iets vreemds in hun nabijheid komt, wordt hun geluid doordringender. Pyrrhura's zijn over het algemeen betrouwbare kweekvogels en zijn te kweken in niet te kleine kistkooien, maar beter is het om deze beweeglijke vogels te houden in kleine vluchten. Ze zijn absoluut winterhard en kunnen de strengste winter probleemloos doorstaan, mits er een nestblok aanwezig is waarin ze kunnen overnachten. Vooral de hier gekweekte vogels worden bijzonder vertrouwd met hun verzorger.

Ik bezit momenteel 6 soorten pyrrhura's, maar zal me verder in dit artikel richten op de kweek met *Pyrrhura rodocephala*, waarvoor ik op de laatste gehouden kampioenschappen van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers te Breda, een oorkonde voor bijzondere kweek mocht ontvangen. Van de *Pyrrhura rodocephala* bestaan geen ondersoorten en als men deze vogel eenmaal gezien heeft, vergeet men hem niet zo gauw. Ook de Nederlandse benaming "roodkop-roodstaartparkiet" is hierbij een goede richtlijn. Een beschrijving van deze soort laat ik achterwege omdat bijgaande foto's een goed beeld geven van deze ongeveer 25 cm grote parkiet. Er is geen betrouwbaar verschil aan te geven tussen man en pop, zodat hierbij alleen het laten seksen uitsluitend kan geven. Ik heb deze vogels paarsgewijs gehuisvest in kleine buitenvluchten van plusminus 2,5 meter lang, 90 cm breed en 2 meter hoog en deze vluchten zijn geheel overdekt. De voeding bestaat uit een goed zaadmengsel voor grote parkieten (zonder zonnepitten). Hieraan voeg ik zelf een weinig zonnepitten, haver en wildzangzaad toe. Ook hebben ze natuurlijk altijd de beschikking over een bak met maagkiezel, grit en mineralen en een niet te kleine schaal met water. Eivoer geef ik om de 2 dagen, alleen in de kweektijd geef ik dit dagelijks. Hieraan wordt kiemzaad, groente, fruit en rozenbottels, fijn gemaakt in de keukenmachine toegevoegd. Het broedblok is ongeveer 20 x 20 cm doorsnee en 60 diep, met aan

de binnenzijde rondom vuren latten: deze worden tijdens de kweek door de oudervogels afgeknaagd waardoor hun jongen altijd op een droge ondergrond liggen.

Om te zorgen dat er geen licht onder in het blok valt, heb ik onder het vlieggat aan de binnenzijde, over de volle breedte en de halve diepte van het blok, een plankje aangebracht.

Beide paren legden in juni 1997 hun 1e ei, maar wel 2 weken na elkaar. Verder werd om de 2 dagen het volgende ei gelegd. Beide paren legden 5 eieren en ze waren allemaal bevrucht. Nestcontrole bracht bij de importvogels wel enig paniek teweeg, maar gelukkig ging alles goed en na 23 dagen was er het eerste jong. Een dag later volgde het tweede en verder kwamen de jongen om de 2 dagen uit.

Ondanks het grote verschil werden alle jongen goed groot gebracht en na 2 weken werden de eerste 2 jongen geringd en daarna om de 2 dagen het volgende jong. Het duurde 7 weken voordat de eerste jongen uitvlogen en na nog eens 6 weken heb ik ze bij de oude vogels weggehaald. In de 50 jaren dat ik al vogels houd, heb ik nog nooit zo goed met nieuw aangekochte vogels gekweekt. Zijn er liefhebbers, die na het lezen van dit artikel meer willen weten over het houden van pyrrhura's, dan kan men altijd met mij contact opnemen.

Foto en tekst, Henk Keetels, tel: 0416-374625

Eerste kweek van de Koningsmezen

In november 1993 heb ik bij De Bosruiter te Sprudel een prachtig koppeltje van deze mezen gekocht. Met de deftige naam heten ze *Sparus sylvionotus*.

Ik heb ze in een flinke buitenvolière gedaan die zij deelden met onder andere Gele Kernbijters, Goudvoorhoofdvladvogels, Affini Appelvinken en Jap. Nachtegalen. In 1994 hebben ze geen interesse in nestbouw gehad. In het voorjaar van 1995 zag ik dat ze broedrijp werden doordat het popje veelvuldig met de vleugels trilde waarna een paring volgde. Ook zag ik dat er met nestmateriaal gesleept werd richting berkenblokje met een diameter van 9 cm. met een invlieggat van 5 cm. Van echte nestbouw was nog geen spraken, maar dat veranderde toen ik ze bruin hondenhaar gaf. Binnen een paar dagen hadden ze een nest vervaardigd waarbij ze uitsluitend de hondenharen hadden gebruikt.

Een paar dagen later lagen er vijf eitjes en hiervan kwamen er vier uit. Tijdens het broeden heb ik zonder problemen regelmatig nestcontrole uitgevoerd. Omdat het een mezensoort betreft, was ik bang dat het een oorlog zou

worden in de volière. Dit viel alleszins mee. Geen enkele keer heb ik agressief gedrag gezien. Ik heb het vermoeden dat dit door de samenstelling van de vogelsoorten kwam.

Het is een probleem om deze vogels voldoende levend voer zoals, meelwormen, pinky's en krekels te geven. Ook de andere vogels zijn daar namelijk gek op. Ik heb een doorzichtige plastic bak met een deksel in de volière gezet. Aan de zijkant van die bak heb ik een gat gemaakt zo groot dat de mezen er net doorheen konden. In die bak heb ik het levend voer gedaan en geloof me, vier jonge en twee oude mezen kunnen heel wat insecten aan. Toen de vier jongen uitvlogen zag je direct het verschil tussen man en pop. De jonge mannen hadden al een zwarte borst. Ze hebben het dat jaar bij een broedronde gehouden en hierdoor kon ik de jonge vogels bij de ouders laten.

Ik vind Koningsmezen heel fijne vogels om te houden doordat ze winterhard zijn (slapen ook tijdens vorstperiode buiten), altijd in beweging zijn en daarbij ook een mooi geluid maken.

Een jong mannetje heb ik ingezonden naar de tentoonstelling te Breda.

Dick den Hoed, Heinkenszand

CYRIL'S KEUZE

De Kaapse Brilvogel

portret van twee verschillende ondersoorten.

Tekst en foto's: Cyril Laubscher. Vertaling: Peter Otten

(alle rechten voorbehouden)

Ik zag voor het eerst Kaapse Brilvogels (*Zosterops pallidus*) toen ons gezin naar Johannesburg in Zuid-Afrika verhuisde. Dat was in 1952.

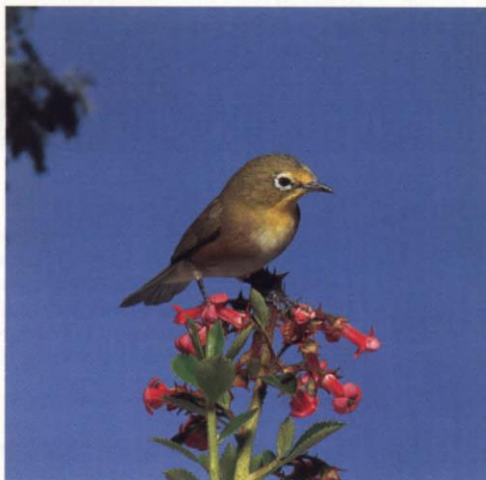
In onze achtertuin stonden moerbeï, loquat en vijgenbomen die altijd brilvogels aantrokken als het fruit rijp werd. Ik sloeg ze dan gade als ze zich te goed deden aan het overvloedige fruit. Het verwonderde me steeds opnieuw dat deze tere, 13 cm grote, grijsgroenachtige vogeltjes zo actief konden zijn en af en toe ook vernielzuchtig bij het eten. Ze aten dan wat rijp fruit tot het half op was en verhuisden dan naar een andere vrucht en de geschiedenis herhaalde zich weer. Hoewel ze wel enige schade veroorzaakten in fruitteeltgebieden, zijn ze toch ook van nut voor de boeren, want ze eten grote hoeveelheden kleine insecten die door het fruit worden aangetrokken.

Er zijn ongeveer 85 soorten die leven in Afrika, Azië, Australië en enkele kleine eilanden in de Grote Oceaan. Deze uniform uitzijende familie van miniatuur vogeltjes zijn alle geelgroene vogeltjes, meten 10 - 14 cm en hebben een kenmerkende eigenschap: een ring van witte veren rond het oog. Daaraan is ook de naam afkomstig. In Australië heten ze Zilveroogjes ('Silver eye'). De ring varieert nogal van erg smal tot best breed zoals bij de Afrikaanse Brilvogels (*Zosterops senegalensis kikuyuensis*). Bij een paar soorten is de ring geel, bij de een en zwart bij de ander. Veel soorten hebben een heerlijke zang. In Hongkong had ik het geluk een zakenman te ontmoeten die een bonte mutatie bezat van de Indische Brilvogels (*Zosterops palpebrosus*). Op zangwedstrijden zond hij de vogel in. Die duurden van 6 tot 8 's morgens, elke dag, dus vóór hij ging werken en hij won talrijke prijzen omdat de vogel prachtig kon zingen.

Het zijn populaire volièrevogels met een levendige, meesachtige levenswijze, een heel aantrekkelijke karaktertrek voor elke collectie. Brilvogels gaan goed samen met allerlei insectenetters en ook doen ze het goed in een gemengde volièrebevolking van vinken, duiven, kwartels en insectenetters. Bij alle soorten zien de geslachten er hetzelfde uit. De vogels kunnen best tegen een stootje en zo kunnen ze in de winter in de volière blijven, als er maar een nachthok beschikbaar is met een temperatuur van 10 - 15 graden Celsius. Het is noodzakelijk dat ze een gemengd dieet krijgen van fruit, nectar, insectenvoer en levend voer. Ook nemen ze wel luchtige cake die vochtig is gemaakt met wat nectar.

Brilvogels gaan gemakkelijk over tot broeden, maar het is moeilijk een koppel samen te stellen omdat de geslachten er hetzelfde uitzien. Een broedpaar kan bestaan uit een trio of vier vogels. Het grootbrengen van de jongen hangt af van de beschikbaarheid van levend voer. Fruitvliegjes, bladluizen, kleine spinnen et cetera zijn ideaal. Het nest is komvormig en opgehangen tussen twijgen die en horizontale vork vormen. Een normaal legsel bestaat uit 2-3 bleekblauwe of witte eitjes.

Enkele jaren geleden had ik een koppel Indische Brilvogels, die zo tam waren dat ze op mijn hand kwamen zitten om bladluizen te halen

De/

essel

en ze kropen daarbij over bladeren van klimbonen die in mijn tuin groeiden. Ik besloot om een vogel, die bladluizen op mijn hand zat te eten, mee naar binnen te nemen. Dat ging de eerste keer goed, maar bij de tweede poging nam de Brilvogel de "benen" en vloog rond in de tuin in plaats van op mijn hand te zitten. Gelukkig zat de wederhelft in de volière te roepen want hij hoorde de contactroep van de voortvluchtige en uiteindelijk kon ik de vluchteling ervan overtuigen dat het leven in de volière zo

slecht niet was: op tijd eten en comfortabele slaapruijnte het hele jaar door!

Ik fotografeer graag Kaapse Brilvogels om hun levendige en sympathieke manier van doen. De foto bij het nest, gefotografeerd in de vrije natuur, laat de jongen zien van de ondersoort *Z.p.caniviridis* als ze gevoerd worden. Het is een van de vier ondersoorten die ik in Zuid-Afrika heb gefotografeerd. De andere foto laat de nominaatvorm *Z. p. Pallidus* zien, wat te

zien is aan de roodbruine flanken die bij de andere ondersoorten ontbreken. Deze ondersoort leeft in het drogere centrale gedeelte van de noordelijke Kaapprovincie.

Elke vogelhouder die besluit Brilvogels te houden, zal kunnen genieten van de goede eigenschappen inclusief de schone zang, van deze aantrekkelijke familie.

OPROEP !!

De Keurmeestersvereniging Kleur-en Postuurkanaries zal in het voorjaar van 1999 weer een opleiding tot keurmeester kleurkanaries van start laten gaan.

Om met succes deze opleiding te kunnen volgen zullen belangstellenden op de Bondskampioenschappen te Breda in januari 1997 een toelatingsexamen kunnen afleggen. Deelname aan dit examen is alleen mogelijk als men aan de volgende eisen kan voldoen.

- Lid zijn van de NBvV en de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt.
- Meer dan normale interesse hebben voor alles wat op de kleurkanaries betrekking heeft.
- Gedurende meerdere jaren met succes verschillende kleuren, zowel reeds lange bestaande als ook de zogenaamde "nieuwe kleuren" te hebben gehouden en gekweekt.
- Enige kennis met betrekking tot de vererving van kanariekleuren strekt tot aanbeveling.
- In staat zijn voorkomende kanariekleuren te herkennen, er van uitgaande dat, zeker bij de reeds langer bestaande kleuren, geen ernstige fouten mogen worden gemaakt. Hiervoor is en gedegen basiskennis erg belangrijk.
- Bereid zijn gedurende minstens 2 jaar, één zaterdag per maand, aan de opleiding deel te nemen.
- Over voldoende vrije werkdagen te beschikken om minstens 5 maal per seizoen bij verschillende keurmeesters, tijdens de officiële keuringen die aan de wedstrijden vooraf gaan, praktische keurervaring op te doen.
- Men mag niet kleurenblind zijn of moeite hebben met het herkennen van de kleuren rood en groen er zal daarom tijdens de toelatingsexamen een test "kleurenonderscheidingsvermogen", kortweg KOV genoemd, worden afgenomen. De kandidaat zal bereid moeten zijn hieraan mee te werken.

Indien men niet aan voornoemde eisen kan voldoen is het overbodig zich voor het toelatingsexamen aan te melden.

Bij een voldoende aantal geslaagden voor het toelatingsexamen zal men de daarop volgende opleiding in meerdere plaatsen in het land kunnen volgen. Zijn er over het hele land gezien te weinig geslaagden, dan zal de opleiding centraal in Wijchen plaats vinden.

De opleiding is kosteloos, met dien verstande, dat reis-en verblijfkosten voor eigen rekening zijn. Voor lesmateriaal dient enkele tientjes te worden gerekend. Deze laatste kosten worden na slagen voor keurmeester gerestitueerd. Ter kennismaking en ter voorbereiding op het toelatingsexamen zal door de keurmeestersvereniging in de maand november in Wijchen een introductiedag worden gehouden. Op deze dag zal de reeds aanwezige basiskennis worden getest en zullen alle mogelijke inlichtingen worden verstrekt.

Belangstellende voor bedoelde introductiedag dienen zich voor 11 oktober a.s. schriftelijk op te geven, met vermelding van het volledige adres en telefoonnummer, bij de coördinator van de opleiding voor keurmeester van kleurkanaries.

J. Meesters, Grensstraat 38, 4645 BT PUTTE, Telefoon 0164-603463

Onderzoek naar de Venezuela amazone

Papegaaien zijn zeer intelligente vogels en als ze in gevangenschap niet de mogelijkheid hebben hun intelligentie in te zetten, beginnen ze zich te vervelen. Het gevolg hiervan kan zijn, dat ze zich de veren uittrekken, zichzelf beginnen te verwonden of dat het schreeuwers worden.

Gelukkig zijn deze problemen vrij eenvoudig tegen te gaan.

Bij vogels die alleen gehouden worden zijn heel veel aandacht en allerlei 'speelgoed' meestal voldoende om de papegaai een 'gelukkiger' leven te bezorgen. Bij vogels die paarsgewijs of in groepen in en voliëre gehouden worden is het verstrekken van fruit en wilgentakken al een hele grote stap in de goede richting. In Amerika heeft een universiteit onderzoek gedaan naar een relatie 'omgevings-bereiking - kweekresultaten' bij de Venezuela of Oranje-vleugel amazone (*Amazona amazonica*) en omdat de resultaten zeer interessant zijn, lijkt het me nuttig enkele gegevens uit dit onderzoek te vermelden. De universiteit van Davis in Californië begon dit onderzoek met 15 koppels die verdeeld werden

in 2 groepen. De ene groep van 7 paren onderging in de verzorging een aantal veranderingen, de tweede groep van 8 paren werd op een conventionele wijze gehouden.

Eerst werd de eerste groep 3 maanden lang in 2 voliëres gehouden; in de ene voliëre de 7 mannetjes, in de andere de 7 wijfjes. Na deze 3 maanden werden ze willekeurig verpaard en ook paarsgewijs in voliëres gezet. In deze voliëres werden nestkasten aangebracht die duidelijk dieper waren dan de nestblokken van de tweede - de controlegroep. Verder was bij de onderzoek-groep de nestkast-ingang met enkele takken geblokkeerd, zodat deze eerst opengeknagd moesten worden. Dagelijks werd door middel van een regeninstallatie een kleine bui veroorzaakt en 3 maal per week kregen deze 7 paren naast het zaad menu ook nog fruit aangeboden.

De resultaten waren overweldigend! Van de 7 paren produceerden er 6 in het eerste jaar eitjes. Bij de 8 paar die op de conventionele manier gehouden werden, kwam het slechts bij 1 paar tot eieren leggen!

Een jaar later werd het onderzoek voortgezet door de groepen te verwisselen. Nu werden de 8 paren onder 'optimale' omstandigheden gehouden en de 7 andere paren in de 'minder optimale' voliëre. Van de 8 paren die nu optimaal verzorgd werden, kwam het bij 4 in het eerste jaar tot eieren leggen (een slechter resultaat dan bij de eerste groep) maar bij de 7 'niet optimaal' verzorgde koppels kwam het toch nog bij 5 paren tot het produceren van eitjes. Hieruit blijkt, dat als een koppel eenmaal begonnen is met het leggen van eitjes, de omgevingsbereiking niet meer zo belangrijk is.

Ikzelf heb soortgelijke observaties gemaakt bij Grijs-roodstaarten. Deze hadden echter wel de mogelijkheid zich in een groep te verparen en nadat een koppel apart gezet werd, een optimale nestkast te beschikking kreeg, veel fruit en knaagtakken, kwam het in het eerste jaar tot de op-fok van 2 nesten. Omdat bovengenoemde 'ingrepen' nauwelijks geld kosten en een veel grotere kans op kweekresultaten, zou ik alle papegaai-liefhebbers willen aanraden, ook eens wat te experimenteren en hun resultaten bekend te maken.

Maarten de Ruiter
Fijnaart

VAN KEULEN KOOIEN

Van Keulen heeft een uniek kooienprogramma voor de liefhebber en de handel:

- Broedkooien • Verkoopkooien
- Ziekenkooien • Vluchtkooien. Ook Voliërebouw
- Toebehoren • Vogelposters. Uitgebreide informatie staat in de gratis folder die u bij ons kunt aanvragen.

Van Keulen Kooien
van den Bergsweg 18
7442 CK Nijverdal
Telefoon 0548-612452

OPENINGSTIJDEN FABRIEK EN SHOWROOM: MA T/M VR VAN 8.00 TOT 12.30 UUR, 13.00 TOT 16.30 UUR

Europese insecteneters en de kweek ervan

Deel 2

De hamvraag was dus: hoe kom ik aan goed kweekmateriaal? Helaas weet ik daar slechts gedeeltelijk een antwoord op. Ten eerste zal er in ons eigenland best wel het een en ander boven water komen. Vervolgens kunnen we eens kijken wat er in andere (Europese) landen te krijgen is. Ook dat is nogal problematisch: men wil in het algemeen wél ruilen, maar verkopen doet men niet. Wat wel aangeeft dat het allemaal niet zo gemakkelijk ligt.

Op 1 maart van dit jaar (1998) heb ik in Swaffam in Engeland een tentoonstelling bezocht van Europese vogels. Van tevoren had ik al allerlei afspraken gemaakt met kwekers van insecteneters uit Engeland, Schotland en Wales. Het was geen al te grote tentoonstelling, hoewel het de East Federationshow (oost Engeland-show) was. Er zaten in ieder geval wel zwartkop fluitier, heggenmus, gekraagde roodstaart, fitis, rouwkwikstaart en lijsters en merels, van deze laatste ook in mutaties.

Ik logeerde één nacht bij een bekende kweker, ook anderszins een collega van mij. Hij bleek met succes te kweken. Rouwkwikstaarten, boomklever, tapuit, roodborsttapuit, veldleuwerik (in '97 16 jongen), tuinfluiters, Chinese wielewaal en grauwe gorzen, de enige zaadeters. Behalve met de wielewalen, die het eerste jaar al wel

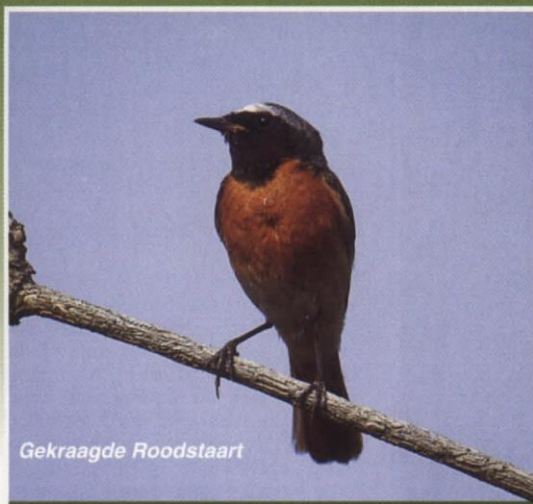
een nest gebouwd hadden (in een oude hoed!) had hij in de loop der jaren met alle andere vogels regelmatig succes gehad. Bovendien heb ik met deze man nog een andere kweker bezocht. Ook deze was al enige tijd serieus bezig met boomkruipers, boomklevers, gele kwikstaarten, rouwkwikstaarten, matkopmezen, roodborsttapuiten, beflijster en koperwieken. Ook hij kweekte grauwe gorzen, een niet erg kleurrijke maar zeer fraai getekende, nogal flink uit de kluiten gewassen vogel. Van hem kreeg (!) ik nog een

uitstekend uitkomende nachtegaal, waardoor ik een compleet koppel bij elkaar had.

Uiteraard werd er uitgebreid van gedachten gewisseld over hoe je met dergelijke vogels met succes kunt kweken. Merkwaardiger wijze kweekte men zowat op dezelfde wijze. En met succes.

Ook op de tentoonstelling zelf had ik nog een aantal gesprekken. Ik kon wat afspraken maken over ruil van vogels na het seizoen in september.

Gekraagde Roodstaart

Boomkruiper

Gelukkig heb ik vogels die ook daar zéér gewild zijn (spreeuwen in allerlei kleuren). Toch is het kringetje van deze typische lieden erg klein. Meestal beperkt men zich ook in Groot Britannië tot het kweken met zaadeters (hardbills), omdat dat eenvoudiger met allerlei dagelijkse bezigheden is te combineren. Een geïnteresseerde, liefhebbende echtgenote is toch een must als men met insecteneters wil kweken (softbills).

Aangaande de kweek en het houden van de dieren zelf bestaat niet al te veel verschil bij de diverse kwekers. Eigenlijk is dat best te verklaren. Men is op elkaar aangewezen, iedereen kent iedereen en men leert van elkaar. Dit komt waarschijnlijk ook omdat kwekers van insecteneters in het algemeen toch wat andere mensen zijn dan kwekers van zaadeters. De eersten kweken met slechts enkele koppels, produceren geen grote aantallen vogels en nemen slechts weinig deel aan tentoonstellingen.

Maar meer ter zake. De voliëres zijn niets bijzonders. Ze zijn meestal tussen drie en zes vierkante meter, half bedekt met golfplaten van polyester en regen en zon kunnen er dus goed bij. In de meeste voliëres zitten één soms twee (verschillende) koppels. Oude, beproefde koppels, blijven bij elkaar gedurende het gehele jaar, jonge vogels echter zitten niet koppels-gewijs: hoe meer er bij elkaar zitten, hoe minder er wordt gevochten. Koppels van jonge vogels worden pas eind april of begin mei met de nodige voorzichtigheid bij elkaar geplaatst. In het algemeen is er weinig beplanting aanwezig, wel is de bodem ingezaaid met allerlei lage begroeiing: gras, smeerwortel, granen, spinazie, en

een enkele bosheide of bintgras. Muizen worden met alle middelen geveerd, ook door de gebruikte materialen, zoals gaas in de grond en het gebruik van fijnmazig materiaal.

's-Winters geeft men als stapelvoedsel meestal ons nationale universeel merk, maar dat is daar nogal prijzig en het wordt gemengd met Haith's voer. Verder wordt dit nog aangevuld met wat gemalen ongebrande pinda's, geraspte kaas, groente en fruit. Men geeft géén insecten in de rusttijd en ook in de broedtijd begint men pas met levend voer als de pop op eieren zit.

Het seksen van veel insecteneters is, vooral in het rustkleed (meestal ruien ze twee keer per jaar!) een vrij groot probleem. Veel poppen zingen 's-win-

ters ook. Een sex-indicator, gekocht of zelf gemaakt, is voor sommigen het einde, anderen geloven er absoluut niet in. Het schijnt ook aan de persoon te liggen die het ding hanteert. Niettemin: hoewel er meestal wordt beweerd dat de geslachten gelijk zijn is er vaak met wat meer aandacht voor de details best wel verschil te zien. Soms is de oogring anders, het dons niet zo intens gepigmenteerd, hebben de pennen een niet even brede zoom en zijn de mannen wat vrijer in hun doen en laten en zien er wat flinker uit.

Het blijft echter vaak een probleem, bij sommige vogels zelfs tot in het broedseizoen!

De nestgelegenheid verschilt uiteraard per soort. Meestal geeft een goed Nederlands Vogelboek al enige

Tapuit met jongen

Zwartkop

informatie; zoals de voorkeur voor een gesloten nestkast met gat, een half open nestkast, of zelfs helemaal géén nestkastje. Aardig om te vermelden is, dat tapuiten in de natuur in de turf of een konijnenhol nestelen. In de volière gaat het uitstekend in een holte, gebouwd met oude bakstenen en een nauwe toegang. Ik heb er zelfs in een mogen kijken. Het nest zat er nog in.

Het voer in de broedseizoen is uiteraard niet hetzelfde als in zomer en winter. 's-Winters worden aan de vogels zwaardere eisen gesteld omdat ze vaak, zonder nachthok, buiten gehouden worden. In het broedseizoen krijgen de aanstaande ouders, zoals gezegd, vanaf het ogenblik dat het broeden begint, enkele insecten per dag. Bij het uitkomen van de jongen geeft men wat wasmotlarven en buffalowor-

men. Na vijf dagen geeft men ook meelwormen. Alle insecten worden in- of uitwendig bewerkt met een vita-

mine en mineralen mengsel. In het algemeen is de behoefte aan deze laatste stoffen bij deze vogels véél hoger dan bij zaadeters. Zelfstandige jongen gaan naar een beschutte buiten-volière. Hoe meer er bij elkaar zitten, hoe minder misverstanden onderling ontstaan, ook later, in de winter.

Ziekten komen betrekkelijk weinig voor.

Genoemde vogels zijn extreem ongevoelig voor coccidiose en vogelpokken. Wel echter lijden zij vaker aan andere parasieten, zoals wormen en allerlei luizen en mijten en zelfs vlooiën. Dat daar iets aan gedaan moet worden is uiteraard duidelijk. Ook muizen zijn een ramp, doordat ze de nestgelegenheden verstoren en er zelfs in willen gaan zitten. Klemmen zijn ook voor deze vogels levensgevaarlijk, zelfs als ze goed beveiligd zijn gezet. Inloopvallen zijn ook niet aan te raden. Wel galgjes en allerlei varianten erop. Gif is volledig af te raden. Bestrijding moet ongeveer continu onze aandacht hebben.

Komend seizoen ben ik van plan mijn geluk te beproeven met een aantal van de genoemde vogels. Een verslag van mijn wel en wee kunt u dan tegemoet zien.

Het is van het grootste belang dat kennis uitgedragen wordt, ook de fouten die gemaakt zijn. Het is echt niet nodig dat iedere beginnende kweker uit eigen ervaring wijs moet worden. Dat is zonde van de paar vogels die voorlopig beschikbaar zijn en het staat verspreiding ervan in de weg.

Tekst en foto's:
Peter Otten

Met **KONACORN** op het goede spoor

TOPPRODUCTEN VOOR VOGELS

KONACORN is producent van een grote diversiteit aan uitgebalanceerde zaadmengsels, die afgestemd zijn op de eisen van de verschillende groepen vogels.

De hooggekwalificeerde grondstoffen worden na controle en reiniging in de juiste verhoudingen gemengd.

Dus naast een optimale samenstelling is de smakelijkheid en verteerbaarheid voor uw vogel bijzonder goed.

JAAP KOOPMAN DIervoeding BV
Industrieweg 23, 7761 PV Schoonebeek
Telefoon 0524 - 53 22 22 Telefax 0524 - 53 28 00

VOGELS

Simply the best

seel

De

Het 'Chippen' van vogels

Voor het herkennen van in gevangenschapgehouden dieren heeft men in de loop der tijd allerlei oplossingen gevonden. Bekend zijn bijvoorbeeld het markeren met verf of inkt van varkens en schapen die geslacht (of geschoren) moeten worden, het tatoeëren van rashonden of -katten, oorclips bij rundvee en bij ons vogelliefhebbers is het ringen wel het bekendste "markeringsmiddel".

Al deze systemen van terug-herkennen hebben wel hun voordelen maar tevens ook hun beperkingen. Zo is verf of inkt slechts een tijdelijke oplossing en tatoeëren is niet bij alle dieren mogelijk. (denk hier bijvoorbeeld aan kikkers of andere kleine diertjes!).

Ook het aanbrengen van clips is niet bij alle dieren mogelijk - waar zou je bijvoorbeeld bij een slang een clip kunnen aanbrengen??? en ook het ringen van vogels kent zijn beperkingen en nadelen. Uit eigen ervaring heb ik vogels gezien waar een te kleine ring volledig in het vlees was gegroeid en vogels waar de ring te groot was, zodat ze achter takken of spijkers bleven hangen met als gevolg gebroken - ja geamputeerde - poten! Tevens zijn mij ook verhalen bekend, waar de ring tijdens het broeden eitjes kapot maakte.

Een andere beperking bij het ringen zijn de afmetingen van de te ringen vogels en zo is het ringen van bijvoorbeeld kolibries bijna onbegonnen werk (hoewel ik onlangs gehoord heb (Wareman pers.comm.) dat hier toch de eerste positieve ervaringen gemaakt zijn.)

Een ander nadeel van ringen is dat er mee geknoeid kan worden. Bij de registratie van bijvoorbeeld beschermde dieren is dat mogelijk, ringen van legaal geregistreerde maar overleden exemplaren af te nemen en deze op illegale dieren over te dragen. Bij diefstal kan men de ringen weg knippen zodat het onmogelijk wordt een bewijslast aan te dragen. Ook bij claim op zeldzame kweekresultaten schijnt er - zelfs door papegaai- liefhebbers van naam! - in het verleden een aantal malen niet geheel vol-

gens de regels gehandeld te zijn.

Na deze negatieve informatie wordt het nu tijd dat we een systeem zien te vinden wat wel voor alle vogels - en andere dieren- boetepassen is zonder gevaar op verwondingen of illegale praktijken. Sinds enige tijd is er zo'n systeem beschikbaar en dit is inderdaad op alle vogel-soorten - van de kleinste kolibrie tot de grootste struisvogel - aan te wenden!

De Transponder: Er zijn tegenwoordig verschillende **transponders** in de handel verkrijgbaar, die ieder een eigen code bevatten en zo zonder problemen in elk soort vogel geïmplanteerd kan worden. Deze **transponder** bestaat uit een in glas ingesmolten microchip die ieder hun eigen individuele code bevatten met daaraan een kleine antenne. Bij de afmeting van zo'n **transponder** moet men in de grote-orde van een rijstkorrel denken.

Voor het aflezen van de code van ieder individu moet men denken aan een soort leesapparaat wat bijvoorbeeld in supermarkten gebruikt wordt voor het aflezen van streepjes-codes. Deze afleesapparaten zijn echter een stuk groter - althans de modellen waar ik ervaring mee heb-. Dit draagbare leesapparaat wordt op de vogel gericht en binnen minder dan een halve seconde verschijnt de individuele code op het aflees -schermje. Bij de meeste leesapparaten bestaat tevens de mogelijkheid ze direct op de computer aan te sluiten, zodat men de gegevens gelijk kan opslaan.

Hoe wordt nu zo'n **transponder** in de vogel geïmplanteerd? Hoewel het zeer eenvoudig is, is het raadzaam dit

door een dierenarts te laten doen. Door middel van een injectienaald wordt de **transponder** eenvoudig in het dijbeen of borst-spieler geïnjecteerd. De vogel heeft verder geen last van illegale praktijken zijn (vrijwel) uitgesloten omdat het verwijderen van de **transponder** altijd grote littekens achterlaat en zodoende direct herkenbaar is.

Hoewel er momenteel nog verschillende **transponders**- systemen op de markt zijn (PIT, Avid, Indexel, Trovan) schijnt het Trovan-systeem zich in de dierentuin-wereld en bij verschillende papagaai-kwekers het best door te zetten zodat ik u, indien u uw vogels wil laten chippen, dit systeem het best kan aanbevelen.

De **transponders** en de bijbehorende leesapparaten zijn in Nederland verkrijgbaar bij Eur-tra BV. in Aalten. Het enigste probleem wat een groot schuldig inzet van **transponders** in de weg staat zijn de kosten. Eén enkele transporter kost zo rond de f 12,- en een afleesapparaat tegen de f 2000,-! Voor de aanschaffing van een afleesapparaat zou men echter kunnen overwegen of het mogelijk zo zijn deze in club-verband te kunnen aanschaffen en het gebruik van de **transponder** vooraleerst nog te beperken tot zeldzame/bedreigde/beschermde dieren. Door de verder ontwikkeling zullen de prijzen de komende jaren echter nog wel dalen zodat een bredere verbreiding van het gebruik van **transponders** te verwachten is.

Maarten de Ruiter
Fijnaart

osel

De